

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola J. E. Purkyně a Základní umělecká škola
Libochovice, Vrchlického 284, okres Litoměřice**

Vrchlického 284, 411 17 Libochovice

Identifikátor školy: 600 081 770

Termín konání inspekce: 17. – 21. května 2004

Čj.:	f5-1188/04-2550
Signatura:	kf2zx129

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole a základní umělecké škole, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v termínu konání inspekce, školní rok 2003/2004
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v základní škole a základní umělecké škole ve sledovaných předmětech (matematika, český jazyk, hudební výchova dějepis, fyzika, chemie, výpočetní technika, hudební nauka, hra na klavír, doprovod, komorní hra), vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v termínu konání inspekce, školní rok 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola J. E. Purkyně a Základní umělecká škola Libochovice, Vrchlického 284, okres Litoměřice je sdružena v jednom právním subjektu od 1. 1. 1996. Právní formou je příspěvkovou organizací. Základní škola sídlí v klasické, původní školní budově s pozdějšími přístavbami. Základní umělecká škola je umístěna v objektu státního zámku. Další součástí je školní družina a školní jídelna. Školní družina je v budově základní školy a školní jídelna ve vlastní budově v bezprostřední blízkosti školy.

Základní škola má kapacitu 650 žáků a aktuálně vzdělává a vychovává 541 žáků. V základní umělecké škole s kapacitou 150 žáků je 111 žáků. Školní družina má dvě oddělení, ve kterých pobývá 75 žáků. Školní jídelna s kapacitou 550 jídel vyvaruje kolem 380 jídel včetně počtu jídel pro cizí strávníky.

Zřizovatelem je Město Libochovice sídlící na adrese náměstí 5. května 48, 411 17 Libochovice.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V **základní škole** (dále jen ZŠ) pracuje 34 pedagogů včetně dvou vychovatelek ŠD. Z těchto pedagogů pouze dva nesplňují požadovanou kvalifikaci pro základní školu. Na základní umělecké škole (dále jen ZUŠ) ze sedmi pedagogů nemá požadovanou kvalifikaci jeden pedagog.

Jeden z učitelů má školení ICTK (informační a komunikační technologie) a je současně správcem počítačové sítě. Dvě učitelky mají předepsanou kvalifikaci pro výchovné poradenství, kterému se věnují.

Vzhledem k uvedenému personálnímu zázemí je příznivé i personální zabezpečení výuky podle předmětů. Většina předmětů odpovídá i aprobacím, které učitelé studovali na pedagogických fakultách. Částečně neodborně jsou učeny pouze: německý jazyk (38 %), občanská výchova 50 %), tělesná výchova (55 %), dějepis (17 %), praktické činnosti (20 %). Výchovná poradkyně má vystudované požadované kvalifikační studium pro výchovné poradce a splňuje také požadovanou praxi.

V základní umělecké škole pracuje sedm pedagogů. Pedagogickou činnost v hudebním oboru zabezpečuje pět učitelů. Čtyři vyučující mají pro výuku požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilost, jedna učitelka získala studiem pedagogickou kvalifikaci. Do užitých metod a forem práce učitelů se žáky se pozitivně promítají praktické muzikantské zkušenosti z jejich působení v orchestrech (tři učitelé), poznatky získané dalším vzděláváním (tři učitelé). Učitelku bez odborné způsobilosti metodicky vede pro ZUŠ určený zástupce ředitele. Ten má bohaté zkušenosti s vedením hudebních souborů a s aranžováním skladeb (využití pro soubory školy).

Personální zabezpečení výuky je velmi dobré.

Školu řídí ředitel, který jmenoval dva zástupce. První, zástupce statutárního orgánu, má na starost část výchovně-vzdělávací práce na ZŠ a druhý zástupce ředitele školy se plně věnuje řízení ZUŠ na odloučeném pracovišti. Dalšími vedoucími pracovníky s příplatkem za vedení jsou dvě pracovnice školní jídelny.

Organizační struktura a chod základní umělecké školy vychází z kvalitně zpracovaných dokumentů (vnitřní řád, školní řád, plán práce, plán kontrolní činnosti). Vnitřní informační systém zaručuje přenos informací od vedení školy vůči ustanovenému zástupci ředitele pro ZUŠ a od něj všem zaměstnancům základní umělecké školy.

Ředitel školy a zástupce statutárního orgánu se dále na vedlejší pracovní poměr netradičně fyzicky starají o údržbu a topení ve škole a pro tuto činnost si v evidenci docházky vykazují každodenně čtyři hodiny, a to v době od 16:00 – 20:00 hodin. Zástupce má ještě navíc na starost zpracování mzdové a personální agendy a za tuto práci je ředitelem školy pravidelně měsíčně odměňován. Na provozu školy se dále podílí i provozní zaměstnanci, kteří pomáhají učitelům s dozory nad žáky ve společných prostorách školy.

Česká školní inspekce vnímá uvedené organizační schéma jako nevhodné. Jako neefektivní se jeví orientace ředitele a zástupce ředitele na provádění údržbářských prací ve škole, protože současně je na plný úvazek zaměstnán školník, který je vyučencem učebního oboru zedník a je pro údržbářské práce profesně vhodnější. Zatížení ředitele a zástupce údržbářskými pracemi a zástupce navíc personální a mzdovou agendou má za následek formálnost v provádění kontroly výchovně-vzdělávacího procesu ve škole, což je zřejmé v neprůkazném vedení pedagogické dokumentace (některých třídních výkazů a třídních knih - viz. kapitola Vzdělávací programy), v neplnění osnov a v porušení některých ustanovení ve vztahu k BOZP. Délka vykazované každodenní pracovní doby ředitele školy a zástupce je 13 pracovních hodin včetně 1 hodinové přestávky. V samotném důsledku tak nemůže ředitel ani zástupce splnit požadavek Zákoníku práce a čerpat mezi koncem a začátkem pracovní doby odpočinek v nepřetržitém trvání 12 hodin. Uvedený výčet nezahrnuje dalších 5 vyučovacích hodin ředitele, což je v přepočtu 9,5 hodiny, které odpracuje každý týden pro jiného zaměstnavatele, konkrétně pro Střední odbornou školu.

Dvě vedoucí místa ve školní jídelně jsou ve školních jídelnách ojedinelá.

Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada. Pro koordinaci požadavků na výchovně-vzdělávací proces jsou ve škole zavedeny předmětové komise a metodická sdružení.

Popsaná organizace činnosti a provozu školy včetně přijatých kompetencí vedením školy je nevyhovující a neefektivní.

Práce nekvalifikovaných učitelů základní školy je svěřena ke kontrole a k metodické pomoci zástupci. Výuku nekvalifikované angličtinářky sleduje ředitel. Výuka částečně nekvalifikovaného německého jazyka sledována není. Kontrolní činnost vedení školy postihuje průběh výchovně vzdělávací práce jen zčásti. V minulém školním roce se, podle uzavřených a archivovaných třídních knih, ředitel školy věnoval kontrole 2. stupně ZŠ a navštívil šest tříd. Zástupci je svěřen 1. stupeň ZŠ a hospitoval ve většině tříd 1. stupně.

Nedostatky kontroly hospitacemi ve vyučovacích hodinách spočívají v tom, že konkrétní práci tříd a učitelů při práci ve vyučovací hodině, v uvedeném školním roce neviděl nikdo z vedení školy u čtyř tříd a poloviny učitelů. Na 1. stupni je kromě jedné hodiny vlastivědy kontrolována pouze matematika nebo český jazyk. Ze zjištění vyplývá, že v uvedeném roce nesledoval nikdo z vedení školy práci ve čtyřech třídách u poloviny učitelů a že hospitační činnost neposkytuje celkový obraz o úrovni výuky ve škole. Stejně tak kontrola povinné dokumentace a žákovských knížek je podle razítek zástupce ředitele prováděna pravidelně, avšak nedostatky zjištěné v jejím vedení nepostihla.

Jiná je situace v ZUŠ. Při vedení pedagogických i nepedagogických pracovníků vychází zástupce ředitele pro ZUŠ ze stanovených cílů pro zkvalitnění prostředí pro výuku a pro zvyšování úrovně umělecko-pedagogické práce učitelů. Dle plánu provádí kontrolní a hospitační činnost, pro kterou si vytýčil konkrétní záměry (doloženo písemnými záznamy z hospitací).

Pojetí a realizace kontrolní činnosti na ZŠ je formální, nevyhovující a nemá vliv na kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu. Kontrolní činnost zástupce ředitele pro ZUŠ má potřebný efekt pro vedení pracovníků.

Učitelé mají možnost účastnit se dalšího vzdělávání pedagogů. V minulém roce se jednalo mimo jiné o proškolení v práci s výpočetní technikou, které proběhlo na sousední SOŠ. Ze vzdělávacích akcí Pedagogického centra Ústí nad Labem jsou vybírány nabídky podle zájmu učitelů a vedení školy. Vzdělávání se účastní pedagogové ZŠ i ZUŠ. Vzdělávací akce jsou evidované včetně osvědčení z absolvovaných kurzů.

Informovanost ve škole je dobrá. Potřebné informace se bez problémů dostávají k zaměstnancům i žákům. Důležitým akcím předchází, podle sdělení ředitele, porada vedoucích zaměstnanců – ředitel, zástupci a vedoucí školní jídelny. *Systém vedení zaměstnanců je dobrý.*

Pro hodnocení pracovníků existují, podle ředitele, neveřejná kritéria přiznávání pohyblivých složek platu. *Takto pojatý systém hodnocení je nepodnětný.*

Česká školní inspekce hodnotí personální podmínky jako velmi dobré v ZUŠ a dobré v ZŠ

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Základní škola může pro výuku využívat 23 kmenových tříd, 2 učebny výpočetní techniky (jedna z nich je pořízena v rámci INDOŠ), 2 hudebny, cvičnou kuchyňku, školní dílny, keramickou dílnu s pecí a hrnčířským kruhem (v současné době bez potřebné revize elektrického zařízení). Dále má škola vlastní školní zahradu. Tělocvična je v pronájmu od místního Sokola a bazén od domova důchodců. K dispozici je také bezplatné využití sálu kulturního střediska.

Žáci mají možnost využívat služby školního bufetu. V nabízeném sortimentu jsou i potraviny nevhodné z hlediska zdravé výživy, které se školní jídelna snaží omezit. Pro nákup nápojů mohou žáci využít i nápojový automat.

Učebny 1. stupně jsou většinou dostatečně prostorné, vybavené úložnými prostory a většinou zařízené novějším žákovským nábytkem. Atypický nábytek v jedné učebně nevyhovuje z hlediska bezpečnosti žáků. V několika třídách je vytvořen relaxační prostor s kobercem, stav některých však neodpovídá hygienickým požadavkům. Pohodu žáků někde narušují chybějící žaluzie v oknech, jinde silně hlučící zářivky. Na chodbách jsou jen omezené prostory pro volný pohyb a relaxaci žáků. Kabinet učebních pomůcek pro 1. stupeň

je přehledně uspořádán, mnohé z pomůcek jsou už zastaralé. Část inventáře, zejména novějších tabelárních pomůcek je rozmístěna ve třídách. Stejně jako při poslední inspekci chybí více pomůcek pro individuální učení žáků a také encyklopedie a populárně naučná literatura, pro český jazyk nová Pravidla českého pravopisu a další jazykové příručky. Na každém patře mají učitelky přístup k audiovizuální technice.

Škola poskytuje žákům ucelenou řadu učebnic, některé jsou už dlouhodobým užíváním značně opotřebené. Vyučující mají k dispozici další texty (v případě jednotlivých výtisků si vypomáhají kopírováním). Žákovská knihovna obsahuje pouze sady mimočítankové četby.

Jedna nevelká učebna vyčleněna pro hudební výchovu je vybavena klavírem, starým nábytkem, televizí a videem a učitelky ji většinou pro výuku hudební výchovy nevyužívají. K dispozici mají klávesy, kytaru, rytmické nástroje radiomagnetofony. Estetické prostředí třídy není podpořeno žádnou výzdobou, která by motivovala žáky pro hudební činnosti.

Třídy 2. stupně jsou dostatečně prostorné. Jsou vybaveny většinou novějším školním nábytkem. V třídách nechybí květiny. Prostředí je vhodné pro školní práci.

V kabinetu českého jazyka je dostatek tabelárních pomůcek, včetně nově dokupovaných, a titulů doplňkové literatury, byť je tato literatura staršího vydání. Výrazně chybí studijní materiál a informační zdroje. Počet Pravidel českého pravopisu a různých slovníků je vzhledem k počtu vyučujících a tříd nedostačující, ani pestrost profesionálních videonahrávek není velká, fonotéka obsahuje základní řadu titulů na nosičích CD. Učitelé mohou využívat programy pro výuku na počítačích. Žákovská knihovna byla pro nedostatek místa zrušena, některé tituly byly přestěhovány do kabinetů, jiné jsou neuspořádané ve skříni v jedné z kmenových tříd. Obohacování o tituly nových encyklopedií je závislé na množství finančních prostředků. Situace vybavení pro dějepis je obdobná: škola má poměrně bohatou zásobu nástěnných map, avšak chybějí žákovské atlasy a pomůcky pro upevňování časové orientace i pestřejší tituly nahrávek pro využití videa. Jiná didaktická technika (zpětné projektory, diaprojektory apod.) se nepoužívá.

Ve škole není speciální odborná učebna pro matematiku, chemii a fyziku. Matematika se vyučuje v běžných třídách. kabinet má dobré vybavení. Nově byl pro učitele matematiky zakoupen notebook, který se s využitím výukových programů a dataprojektoru začíná používat v některých hodinách matematiky. Kabinet chemie je vybaven dostatečným množstvím chemického skla a základních chemikálií. Žáci tak mohou provádět laboratorní práce. Chemikálie jsou uloženy v označených nádobách, nebezpečné látky jsou zajištěny proti zneužití. Vybavení fyziky vychází z dřívějších centrálních dodávek školám. Používané pomůcky ze žákovských souprav věnovaných jednotlivým fyzikálním kapitolám umožňují plnit zvolený vzdělávací dokument a provádět laboratorní práce. Kmenová třída, ve které se může fyzika učit, poskytuje i základní zatemnění žaluziemi pro práci v kapitole Optika.

Výuce výpočetní techniky slouží ve škole dvě učebny vybavené počítači. Všechny počítače jsou v síti, v jedné třídě jsou připojeny na Internet. Technickými parametry dostávají nárokům výuky nejen výpočetní techniky, ale i ostatních předmětů. Kromě počítačů jsou ve škole i periferní zařízení (tiskárny, skener, dataprojektor, notebook). Spolehlivost provozu výpočetní techniky je zajištěna tím, že jednak každý počítač používá zpravidla jeden žák a dále je jeden z učitelů i správcem sítě. Třídy zatím nejsou přístupné i mimo vyučování.

Programové vybavení je založeno na základě operačního systému Windows a jejich produktů Office (textový, tabulkový procesor, prezentační program). Kromě této základní výbavy má škola i výukové programy pro ostatní předměty (např. cizí jazyky, český jazyk i pro dyslektiky, chemie, matematika, občanská nauka, Besip), které využívají někteří učitelé těchto předmětů.

Na 2. stupni jsou používány většinou ucelené řady učebnic. Pro výuku výpočetní techniky má škola sadu učebnic, které mají k dispozici vždy žáci v počítačových učebnách.

V hospitovaných hodinách byla řada vyučovacích pomůcek učiteli efektivně používána. K vidění však byly i vyučovací hodiny, kde učební pomůcky, ač do třídy přinesené, tvořily pouze dekoraci bez smysluplného využití pro pochopení nebo vyvozování učiva.

Požadavky na vybavení kabinetů mohou učitelé předkládat vedení školy v závěru školního roku. Podle možností probíhá dovybavování potřebnými pomůckami.

Slabší stránkou je udržování svěřeného materiálně-technického zázemí ve vztahu k BOZP. V době inspekce byly zjištěny nedostatky v provozu: trčící hřebíky v ochranném krytu radiátoru v VII.C, špinavé dveře a padající spodní část lavice, podepřená žáky židlí v 8. C, nesplachující zařízení na dívčích záchodech v přízemí ZŠ, vytrhávající se klika v kabinetu výchovného poradenství, konstatovány byly také nedostatky v prováděném úklidu. Poslední den inspekce byly již tyto závady odstraněny.

ČŠI hodnotí materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jako dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Základní škola deklaruje vzdělávací program podle dokumentu Základní škola schválený MŠMT pod č. j. 16 847/96-2 (na 1. stupni škola ustoupila od vzdělávacího programu Obecná škola) V rámci programu Základní škola vzdělává 34 integrovaných žáků. Jeden z volitelných předmětů od sedmého ročníku je výpočetní technika. Výběr se provádí na konci šesté třídy. Ti, kteří si vyberou jiný předmět, setkávají se potom s výpočetní technikou v rámci předmětu praktické činnosti. Tím je zajištěno, že každý žák opouštějící základní školu má alespoň základní počítačové znalosti a dovednosti. K dalším volitelným předmětům patří: technické činnosti se zaměřením na keramiku a nebo dílny, domácnost, konverzace z anglického jazyka.

Při kontrole třídních knih, náhodné kontrole sešitů žáků, ale i v průběhu hospitací byly na 1. stupni zjištěny nedostatky v dodržování osnov v českém jazyce a matematice. Nedostatky vyplývají z toho, že se v nižších ročnících vyučuje učivo zařazené v osnovách do vyšších ročníků, žáci jsou z tohoto učiva klasifikováni. Důsledkem pak je menší prostor pro upevňování a procvičování učiva, ale také přetěžování a vyšší možnost neúspěchu zaostávajících žáků. Tak například se ve druhých třídách v matematice vyučuje násobení a dělení od šesti do devíti (v osnovách učivo III. ročníku), ve třetích třídách se probírá učivo kruh, kružnice, rýsování kružnice (učivo IV. ročníku), konstrukce trojúhelníku (učivo V. ročníku). V českém jazyce se v pátém ročníku probírá učivo o číslovkách – druhy, skloňování, pravopis číslovek (v osnovách přeřazeno na 2. stupeň).

Na 2. stupni jsou učební plány dodržovány. V českém jazyce se vhodně střídají složky mluvnice, slohu a literárního čtení. Osnovy obou sledovaných předmětů jsou plněny, i když záznamy literárního čtení v třídních knihách nejsou vedeny průkazně, protože obvykle uvádějí pouze literární dílo, nikoli téma předepsané osnovami, jejich plnění lze vystopovat jen v žákovských sešitech. Kontrolou třídních knih vedených ve školním roce 2002/03 bylo zjištěno, že osnovy jednotlivých ročníků byly ve sledovaných předmětech také splněny, drobné nedostatky se projevíly v nedodržení úplného rozsahu posledního tematického celku při výuce dějepisu v 9. ročníku, neboť výuka českých dějin byla ukončena informací o roce 1968. V matematice je méně vhodně zařazováno učivo geometrie. Jeho požadované střídání s učivem algebry a aritmetiky není optimální. V VII. A se dostávají žáci k učivu geometrie poprvé až ve třicátém týdnu, v březnu. V VI. C také až v březnu, ale je zde provedeno

důsledné opakování na začátku roku. Naopak optimální zařazování geometrického učiva je v VI. A.

Ve fyzice je v VI. a VII. ročníku jednohodinová dotace předmětu. Dva roky po sobě způsobuje časová dotace jedné hodiny fyziky týdně značný spěch v probírání učiva. V sedmém ročníku už nezbyvá čas na provedení laboratorních úloh. U nového předmětu, a tím fyzika na 2. stupni je, nemá učitel potřebný prostor pro získání zájmu žáků pro předmět a ani současné řady učebnic školou používané, z nichž učitelé nejčastěji vychází v plánování učiva, na tuto situaci nepamatují.

V přírodovědných předmětech se až na výjimky plní laboratorní úlohy a práce.

Učební plány jsou dodržovány. Učební dokumenty nejsou uplatňovány v plném rozsahu. *Porušením osnov na 1. stupni ZŠ není vždy výuka v souladu s uvedeným vzdělávacím dokumentem.* Povinná dokumentace školy je vedena, avšak nezachycuje průkazně průběh vzdělávání. *Způsob a vedení dokumentace vykazuje řadu nedostatků: Např. katalogové listy a třídní výkazy neuvádí vždy data změn pohybu žáků (přistěhování, odstěhování), takže se nedá průkazně ověřit stav žáků ve vztahu ke statistickému výkaznictví. V některých katalogových listech jsou zaznamenány údaje o klasifikaci chování ve čtvrtletí školního roku. Třídní knihy VIII. A a částečně i IX. C neprůkazně vykazují či vůbec nevykazují zameškané hodiny žáků, nejsou prováděny součty zameškaných hodin v jednotlivých dnech nebo nejsou zjišťovány hodiny omluvené a neomluvené. Rozvrh není správný ani formálně (7 hodin v jednom sledu. Kráceny jsou šesté hodiny. Zápisy z pedagogických rad pouze konstatují a sumarizují jevy ve vztahu k prospěchu a chování, aniž by se zabývaly příčinami a opatřeními. U výčtu žáků, kteří žádají o možnost docházet do ZŠ desátým rokem, není uveden výsledek jednání, který bude oznámen rodičům. Některé informace jdoucí k rodičům jsou zmatečné, např. rodiče jsou informováni rozhodování pedagogické rady o třídních důtkách nebo o rozhodnutí o opoždění v českém jazyce a matematice.*

Kontrola naplňování učebních osnov se za současného pojetí kontrolní činnosti prakticky neděje, což potvrzuje i inspekční zjištění o neplnění osnov na 1. stupni ZŠ. *Kontrolní, hospitační činnost na ZŠ je formální. Opatření jsou neprůkazná, protože ze zápisů z hospitací, které byly předloženy ČŠI je patrné, že učitelé nebyli se zápisy ani v delším odstupu od provedené hospitace seznámeni.*

Na ZUŠ jsou závěry z hospitační činnosti s učiteli prokazatelně projednány a směřují k dalšímu vzdělávání učitelů spolu s tvořivou pedagogickou prací.

Rozvrh hodin v rozporu s psychohygienou školní práce zkracuje šesté vyučovací hodiny. Disponibilní hodiny jsou zařazovány a zapisovány do třídních knih jako nulté hodiny a píše se do spodní části stránek třídních knih. Ve skutečnosti tak mají žáci každou středu sedm vyučovacích hodin v jednom sledu, což je porušením platné normy.

V žakovských knížkách je s výjimkou některých výchov dostatek známek, které informují rodiče o průběhu vzdělávání a výchovy.

Organizace činnosti výchovně-vzdělávací činnosti nerespektuje vždy práva a nároky žáků vyplývající z vyhlášky o ZŠ, není funkční.

Výchovné poradenství preferuje pomoc při volbě povolání žákům, výchovně-vzdělávací problémy školy, integraci žáků se zdravotním postižením. Škola pečuje o zdravotně postižené žáky a snaží se je vzdělávat v souladu s jejich potřebami a možnostmi, na základě doporučení odborníků. Kromě dvou výchovných poradkyň je ve škole určena také drogová preventistka. Partnery výchovného poradenství jsou: pedagogicko-psychologické poradny, Speciální pedagogické centrum Teplice a Litoměřice, kurátoři MěÚ Lovosice a Policie ČR. *Realizace výchovného poradenství má kladný vliv na zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.*

Vedení školy nevyžaduje od učitelů časově tematické plány. Přesto učitelé mají zpracován v předmětech určitý časový a obsahový rozvrh učiva.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech 1. stupně ZŠ a v předmětech 2. stupně ZŠ

1. stupeň ZŠ - matematika, český jazyk a hudební výchova

Hodnocení vychází ze 13 hospitací, kontroly pedagogické dokumentace a namátkové kontroly žákovských knížek, sešitů a dalších prací žáků.

Výuku zajišťovalo devět učitelek, všechny s odbornou a pedagogickou způsobilostí a víceletou praxí. O kvalitě výuky tak rozhodoval především jejich vztah k práci, přístup k potřebám jednotlivých žáků a ochota dále se vzdělávat.

Plánování učiva formou časově tematických plánů má dílčí nedostatky, vyplývající z orientace učitelek na učebnici. Ve dvou hodinách matematiky tak nebylo probírané učivo v souladu s osnovami a v jedné hodině hudební výchovy bylo zvolené učivo pro žáky nepřiměřeně náročné. Bezprostřední příprava byla zaměřena na plnění stanovených cílů a organizaci hodiny, méně se vyučující zaměřovaly na pestrost používaných metod a na diferenciaci učiva vzhledem k individuálním potřebám žáků.

Výuka probíhala v kmenových učebnách esteticky podnětných a v různé míře vybavených aktuálními pomůckami pro výuku, především obrazovým materiálem a mluvnickými přehledy. V hodinách učitelky využívaly zčásti didaktické pomůcky (kartotéka příkladů, počítadlo, tabule násobků, obrazový materiál, v hudební výchově to byly rytmické nástroje a audiotechnika), zčásti vlastnoručně vyrobené materiály (různé přehledy, nakopírované pracovní listy, kartičky), pro samostatnou i společnou práci byla využita tabule. V průběhu hodin žáci pracovali s učebnicí, případně s pracovními sešity.

Zhlédnuté hodiny českého jazyka a matematiky lze rozdělit do dvou skupin. V menšině byly dynamické, dobře promyšlené hodiny, kde se střídalo frontální učení s individuálním, činnostně pojatým učením, žáci byli vedeni k samostatnému myšlení, k vyvozování závěrů, nechyběla práce ve skupinách. Při opakování a utvrzování učiva se objevily i zábavné formy, uplatnily se mezipředmětové vztahy. V těchto hodinách žáci pracovali se zájmem a s chutí, projevovali radost z práce.

Druhou, početnější skupinu tvořily hodiny s převahou frontálních způsobů výuky, která se střídala se samostatnou prací žáků s minimálním přístupem k žákům zaostávajícím a integrovaným a s dominantním postavením učitelky. I tyto hodiny vedly ke splnění vytčeného cíle, žáci však mnohdy plnili úkoly, aniž chápali jejich význam (zvláště výrazné ve čtení při práci s textem). Výsledkem byla stoupající únava a upadající aktivita žáků. Závažnější nedostatky se vyskytly v organizaci, odborném i didaktickém vedení navštívených hodin hudební výchovy.

Při vytváření příznivých psychohygienických podmínek se uplatnil zejména přístup vyučujících k potřebám žáků (akceptování osobního pracovního tempa, využití celého prostoru třídy), k nedostatkům patřilo opomíjení relaxačních aktivit, příliš rychlé nebo naopak jednotvárné tempo výuky. Náležitou pozornost nevěnují některé vyučující vytváření správných návyků při psaní.

Motivace spočívala ve sdělení cíle hodiny (nebylo pravidlem), v hodinách českého jazyka – čtení a literární výchovy obvykle nechyběl motivační rozhovor s využitím znalostí a osobních zkušeností žáků, přípravné čtení. Učitelky zpravidla poskytovaly žákům zpětnou vazbu, jejich práci hodnotily. Mimořádně zdařilé z hlediska průběžné motivace byly hodiny matematiky a českého jazyka ve IV. B.

Žáci projevovali k výuce pozitivní vztah, kázeňské problémy se v době inspekce nevyskytovaly. V některých hodinách byli žáci vedeni k zdůvodňování svých tvrzení, ve čtení měli možnost uplatnit své postřehy a názory, učitelky jim vysvětlovaly neznámé pojmy. Celkově však vyučující nevěnovaly rozvíjení komunikativních dovedností žáků náležitou pozornost, kladly uzavřené otázky, spokojily se s jednoslovnou odpovědí nebo samy myšlenky žáků doplňovaly a rozvíjely. Jednotlivé hodiny se lišily i atmosférou – od srdečné a upřímné přes neutrální až chladný vztah k žákům.

Činnost žáků byla průběžně kontrolována a hodnocena. Někde učitelky využívají různé podpůrné formy hodnocení (jednotlivců i skupiny). Dílčím nedostatkem byla malá pozornost věnována závěrečnému shrnutí a hodnocení, vzájemné hodnocení nebo sebehodnocení žáků bylo velmi vzácné. Žákovské knížky a notýsky poskytují dostatečný přehled o výsledcích vzdělávání v tzv. naukových předmětech, hodnocení z hudební výchovy je spíše výjimečné, navíc se objevují i nedostatečné z neznalosti teoretického učiva, které dle osnov nemá být předmětem klasifikace.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech na 1. stupni hodnotí ČŠI celkově jako dobré.

2. stupeň ZŠ – český jazyk, dějepis, matematika, fyzika, chemie, výpočetní technika

Český jazyk a dějepis

Inspekce navštívila 9 vyučovacích hodin českého jazyka a 3 hodiny dějepisu u všech 6 učitelek, které předměty vyučují. Jejich úplná odborná a pedagogická způsobilost byla patrná především v odborné přesnosti výuky. Učitelky nemají učivo rozplánované do tematických ani časových plánů, v průběhu školního roku postupují podle rozložení učiva v učebnicích a řídí se svou zkušeností z dosavadní praxe. Z obsahu učebnic vycházela i příprava na vyučovací jednotku.

Výuka sledovaných předmětů se odehrává v kmenových třídách, které jsou svým vybavením a estetickou úrovní k vyučovaným předmětům v indiferentním vztahu a pro samotnou výuku jsou nepodnětné. Vyučující si musejí nosit pomůcky nebo je zajišťovat prostřednictvím žákovské služby, proto bylo materiální zajištění výuky vesměs zanedbáváno. Většina hodin probíhala systémem otevřená učebnice, případně učebnice – sešit. Jen v nejkvalitněji odučených hodinách nechyběla Pravidla českého pravopisu, několik výtisků Slovníku cizích slov či Slovníku literárních pojmů, ukázka z fonotéky a videotéky, mapy, namnožené materiály a ukázky literárních děl. Absentovaly tabelární pomůcky, až na jednu výjimku se nevyužívala školní tabule, žáci pracovali toliko v lavicích, ladem zůstaly magnetické tabule a s výjimkou jediného výše zmíněného použití CD přehrávače a videa nebyla při hospitacích použita žádná didaktická technika.

Všechny hodiny byly vedeny tradičními metodami jak v členění vyučovací jednotky, tak v nadužívání frontální práce, která byla i při poměrně nízkém počtu žáků (průměrně bylo ve třídě kolem 20 žáků) obvykle málo efektivní. Při výkladu nové látky byla používána jen dialogová metoda s uzavřenými otázkami. Až na výjimky byly hodiny vedeny dominantní učitelkami, které nejen rozdělávaly úkoly, ale často pracovaly za žáky a žáci se nedostali ke slovu, nebo plnili dlouhé samostatné úkoly, při kterých jim byla poskytována jen minimální individuální pomoc. Skupinová práce ani práce párová nebyly používány. Verbální forma vyučovacího procesu bez potřebného názoru zatěžovala především sluchové receptory, učitelky vedly dialog s úzkou skupinou žáků a ostatní se dostávali na periferii pozornosti. Ve zdařilých hodinách měli žáci možnost prožívat při činnostních úkolech radost z úspěchu. Kontrolou sešitů na diktáty a tzv. „pravopisných notýsků“ bylo zjištěno, že učitelky

diferencují práce pro žáky s poruchami učení, avšak v průběhu hospitovaných hodin nebyla přímá diferencovaná práce s žáky nadanými, či žáky s diagnostikou ADD a ADHD vůbec patrná. Problémy jsou v nejasném přístupu k opravám chyb, kdy žáci nejsou vždy vedeni k efektivním formám oprav se zdůvodňováním jevů ve školních sešitech. Ty mají vesměs velmi nízkou úroveň a jsou některými učitelkami kontrolovány sporadicky. Pravopisné chyby v kontrolních pracích (v diktátech, ve slozích) však opravovány se zdůvodněním jsou. Učitelé českého jazyka bohužel neanalyzují výskyt žakovských chyb v kontrolních pracích, a proto nelze vystopovat promyšlené efektivní postupy při jejich odstraňování. Ve všech hodinách pracovali žáci přiměřeným tempem. Až na zásadu názornosti se učitelky snažily v hodinách uplatňovat zásady soustavnosti, trvalosti a přiměřenosti úkolů při opakování starší látky i látky nedávno probírané. I když pro výklad nové látky nebyly vždy voleny nejvhodnější metody, byla látka probírána odborně správně, žáci se učí rozumět odborným termínům a také je používat.

V úvodní motivaci se objevují zbytečné stereotypy (pouhé oznámení cílů hodin). V průběhu hodin byla motivace patrná jen málokdy. Jen tam, kde se používalo regionálních prvků a spojení látky se životními zkušenostmi žáků, se podařilo povzbuzovat aktivitu a zájem žáků o výuku.

Interakce mezi vyučujícími a žáky se pohybovala v rovině slušnosti, vstřícnosti a v respektování vzájemných partnerů. Četné zápisy v žakovských knížkách však prozrazují, že tomu tak není vždy.

Hodnocení povšechnými pochvalami nebo dovedně stylizovanou kritikou bylo řídké, v jediné hodině bylo použito klasifikace známkou, jejíž hodnota byla zdůvodněna. Ani závěry hodin nebyly doprovázeny celkovým zhodnocením a hodiny končily se zazvoněním, kdy žáci ještě plnili zadané úkoly. Kontrolou žakovských knížek bylo zjištěno, že veškerá klasifikace slouží jen sumativním účelům pro oficiální klasifikaci a že má jen malou formativní funkci.

Vzhledem k vyváženosti pozitivních a negativních jevů ve zhlédnutých hodinách hodnotí Česká školní inspekce průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a dějepisu na 2. stupni jako dobré.

Matematika, fyzika, chemie a výpočetní technika

Hodinové dotace uvedených předmětů neodporují vzdělávacímu dokumentu. Méně vhodné jsou však jednodinové dotace fyziky ve dvou po sobě jdoucích ročnících – v 6. a 7. ročníku. Rozvržení učiva se odvíjí většinou od používaných učebnic a až na matematiku neodporuje psychohygieně výchovně-vzdělávacího procesu. V matematice je méně vhodně zařazováno učivo geometrie a to proto, že v konkrétních třídách 6. a 7. ročníků se poprvé setkávají žáci s novým učivem geometrie až březnu a pak se věnují pouze geometrii. Tento systém nenapomáhá procvičování učiva a upevňování již probraného učiva aritmetiky, algebry nebo geometrie.

Hodiny jsou učiteli pečlivě připraveny. Členění hodin bylo účelné: od zopakování přes procvičení k nové látce. Opakování bývá nejčastěji společné. Někdy je v úvodu zařazen krátký opakovací test, po kterém jsou žáci hned seznámeni se správným řešením. Výklad je logický a za pomoci pomůcek pochopitelný. Ve fyzice a chemii je velmi často prokládán pokusy, případně ukázkami učebních pomůcek, chemikálií nebo látek. Na přípravě pomůcek se podílí žakovské služby. Časté je rovněž uvádění příkladů z praxe. Výklad byl vždy odborně naprosto správný, jeho tempo je přiměřené a přizpůsobené třídě. Navíc do výkladu jsou zcela pravidelně zapojováni žáci. Zápisy do sešitů se diktují v průběhu hodiny, jsou stručné, zbytečně žáky nezatěžují. V některých hodinách nezbyl čas na závěr a shrnutí nové látky. Dvě hodiny matematiky a laboratorní práce z fyziky měly žáadoucí činnostní charakter, při kterém

žáci společně s učitelem a učitelkami na základě vlastního poznávání vyvozovali zákonitosti nového učiva.

Žáci vesměs akceptují stanovená pravidla komunikace mezi nimi a učitelem. Zejména ve třídách, kde je učitel zároveň třídním učitelem, panuje vzájemný vstřícný vztah učitel – žák. Ve sledovaných hodinách nebyly zaznamenány žádné projevy nekázně. I když je žákům poskytován určitý prostor pro dotazy, málo se využívá vlastního projevu žáků (např. k formulaci zápisu), žáci nejsou dostatečně vedeni ke shrnutí a hodnocení hodiny, případně k sebehodnocení. Pokus o závěrečné shrnutí a hodnocení proběhl prakticky v jediné vyučovací hodině. Nejčastějším motivačním prvkem je ústní pochvala za správné řešení nebo odpověď, písemných pochval v žákovských knížkách je však málo. Motivačně dobře působí průběžné dílčí hodnocení za výkony v hodině, které je časem ohodnoceno skutečným klasifikačním stupněm. K hodnocení žáků se používá písemné nebo ústní zkoušení. Pozitivně lze hodnotit dostatečný počet známek. Zkušební testy (desetiminutovky) jsou krátké a stručné, žáci mají tak dosti možností si známku opravit. Otázky v těchto testech jsou vhodně formulovány a vedou žáky k pochopení nejen základního učiva, ale i širších souvislostí. Výsledky žáků jsou pravidelně zapisovány do jejich žákovských knížek.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice, fyzice a chemii hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výpočetní technice

Pro výuku jsou žáci děleni tak, že každý pracuje u jednoho PC. Náplň výuky je pojata výrazně uživatelsky: ovládání operačního systému, práce a základní operace s textovým a tabulkovým procesorem a orientace a práce s Internetem. Každý žák si může vytvořit svou schránku. Vlastní náplň jednotlivých hodin učitelé přizpůsobují úrovni jednotlivých žáků ve skupině. Při rozdělování do skupin berou ohled na jejich vstupní znalosti a dovednosti v práci s počítačem.

Při vlastních hodinách je kladen důraz na samostatnou práci žáků. Učitelé po vysvětlení a zadání konkrétních úkolů, při kterém jim výrazně pomáhá i dataprojektor, již jen koordinují, opravují a radí jednotlivým žákům. Vzhledem k malému počtu žáků ve skupinách se může bez problémů individuálně věnovat jednotlivcům. Důraz je kladen na zvládnutí úkolu a ne na špatnou známku. Z tohoto předmětu skutečně nejsou v žákovských knížkách žádné špatné známky. Hodnocení je pozitivní.

Pravidla komunikace jsou žáky i učiteli dodržována. Atmosféra ve třídě je přátelská a bezproblémová. Motivujícím činitelem je zájem žáků o práci s výpočetní technikou i možnost připojení žáka na Internet po splnění zadaných úloh. Učitel není v hodině dominantním prvkem, ale partnerem při výuce.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výpočetní technice jsou ve škole na dobré úrovni.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola nepoužívá v současné době žádných profesionálních testů k zjišťování úrovně dosahovaných výsledků. Vedení školy samo nezadáva žádné kontrolní práce. Vyučující českého jazyka pravidelně zadávají kontrolní diktáty, kontrolní slohové práce a prověrky z mluvnického učiva, avšak tyto prověrky slouží pouze jako prostředek k získání známek pro oficiální hodnocení. Analýza zjištěných nedostatků se neprovádí a není zpracovávána ani strategie odstraňování nedostatků.

Učitelé matematiky většinou zadávají kontrolní práce, které sestavují sami. Pro běžné ověřování v dalších předmětech slouží krátké testy, desetiminutovky, které si učitelé vytváří.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy je dobré.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Základní umělecká škola

V souladu s rozhodnutím MŠMT má základní umělecká škola studijní obory: hudební a výtvarný. V hudebním oboru ZUŠ je vzděláváno 88 žáků, ve výtvarném 23 žáků – celkem v obou oborech 111 žáků.

Základní umělecká škola sídlí v pronajatých prostorách patřících k libochovickému zámku. V přízemní historické budově má k dispozici pět učeben a jednu malou místnost označovanou jako sborovna. Vstupní část (nevytápěná chodba) je užívána jako šatna pro žáky, jsou zde umístěny také informační nástěnky pro žáky a rodiče, vystaveny práce žáků výtvarného oboru. Vnitřní členění celého prostoru využívaného školou je pro výuku nevhodné, protože většina tříd je vzájemně průchozích. Během výuky tak dochází k soustavnému narušování výuky příchody a odchody žáků přes další učebnu. Třídy pro výuku dechových nástrojů jsou z prostorového hlediska menší. V jedné z nich nelze větrat (menší okno je umístěné příliš vysoko u stropu). Naprosto nedostatečnou zvukovou izolací mezi průchozími učebnami dochází ke vzájemnému rušení výuky (některé dveře do tříd jsou již tak staré, že je nelze zavřít). Tato skutečnost klade vysoké nároky na soustředění žáků i na psychiku vyučujících. Ve škole stále chybí skladovací prostory a koncertní sál. Vzhledem k tomu, že stejné závady byly konstatovány již při předchozí inspekci (viz inspekční zprávu čj. 083 210/00-4017 z května 2000), je nutné jejich okamžité řešení.

Od minulé inspekce došlo ke zkvalitnění vybavení školy. Většina učeben byla zařízena novým školním nábytkem, instalováno bylo i kvalitnější osvětlení. Také byly zakoupeny potřebné hudební nástroje (elektronický klávesový nástroj, saxofon), pravidelně je doplňován notový materiál.

V základní umělecké škole jsou prostorové, akustické a psychohygienické podmínky pro výuku nevyhovující, vybavení školy má celkově dobrou úroveň.

Vyučované obory

V součásti základní školy – v **základní umělecké škole** jsou v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení žáci vzdělávání ve dvou studijních oborech - hudebním a výtvarném.

Ve škole jsou vyučovány obory v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení ZUŠ do sítě škol.

V inspekci sledovaném hudebním oboru probíhá výuka podle učebních plánů doporučených pro ZUŠ MŠMT: pro hudební obor (přípravné studium, I. a II. stupeň základního studia) pod č. j. 18 418/95-25. Porovnáním platných učebních plánů hudebního oboru s reálnou výukou dokladovanou rozvrhy hodin, výkazy žáků a vyučovaných hodin, třídními knihami pro individuální i skupinovou výuku a s katalogy o průběhu studia žáků hudebního oboru bylo zjištěno dodržování učebních plánů v hodinové dotaci i v předmětové skladbě. Obsah učiva se zde řídí dosud platnými učebními osnovami pro ZUŠ (dříve LŠU) z let 1980 – 1991. Každý učitel hudebního oboru vypracoval pro jednotlivé žáky nástrojové výuky individuální studijní plán. Ve škole je řádně vedena stanovená povinná dokumentace. Zápisy v třídních knihách i v katalogových listech průkazně zachycují průběh i výsledky vzdělávání žáků.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vyučovaného hudebního oboru.

V rámci vnitřního kontrolního systému přidělil ředitel základní školy kompetence zástupci ředitele pro ZUŠ. Ten provádí důslednou kontrolu vedení třídní dokumentace a hospitační činnost. Sleduje pedagogickou práci učitelů v hodinách i výsledky učení žáků při veřejných žánrovských vystoupeních. Obecné závěry z hospitací jsou na programu jednání pedagogické rady.

Kontrola naplňování učebních osnov v ZUŠ je účinná.

Rozvrhy hodin tříd učitelů hudebního oboru odpovídají reálné výuce, pravidelně zařazovanými přestávkami respektují psychohygienické zásady z hlediska žáků i učitelů.

Školní řád pro žáky je funkčně zpracován. Obsahuje základní ustanovení týkající se organizace výuky v jednotlivých oborech, dbá na bezpečnost žáků.

Informační systém vůči rodičům a žákům je propracován. Velká pozornost je věnována spolupráci s rodiči. V průběhu roku jsou rodiče informováni o prospěchu žáků i o akcích školy prostřednictvím žánrovských knížek a informačních zpráv pro rodiče. Umožňována je účast rodičů při výuce. Všechny vnitřní školní směrnice, přehled akcí ZUŠ i informace o dosažených úspěších žáků jsou umístěny na nástěnkách ve vstupní chodbě.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu v ZUŠ je funkční.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání žáků zjišťuje škola pravidelně na základě požadavků osnov prostřednictvím komisionálních postupových a závěrečných zkoušek i veřejných vystoupení absolventů. Protokoly o postupových a absolventských zkouškách žáků z hlavního oboru (hra na nástroj) jsou podkladem zprávy o dosahovaných výsledcích učení žáků a o úrovni plnění požadavků učebních osnov. Z hodnocení výsledků učení žáků zjišťovaných školou vyplývá, že z 88 žáků hudebního oboru je jich 60 % schopno veřejně se prezentovat na veřejnosti v souborech, v komorní i sólové hře.

Do výsledků vzdělávání škola zahrnuje a analyticky hodnotí také veškerou účast žáků v soutěžích. V soutěžích vypisovaných MŠMT pro ZUŠ jsou žáci hudebního oboru pravidelně oceňováni v okresních kolech. Škola vyhodnocuje úspěšnost absolventů při talentových zkouškách na vyšší typ škol s uměleckým či pedagogickým zaměřením. V posledních dvou letech byli ke studiu v Pedagogické fakultě Ústí nad Labem přijati dva žáci (hlavní obor hra na klavír).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech hudebního oboru mají celkově velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech hudebního oboru:

Hudební nauka

Výuka byla sledována u žáků přípravného studia a prvního až pátého ročníku prvního stupně základního studia u dvou kvalifikovaných učitelů. Vzhledem k často složitému dojíždění žáků do školy je vyučování organizováno ve skupinách smíšených ročníků. Požadavek na počet žáků ve skupině pro hudebně teoretické předměty stanovený v učebních plánech je dodržován. Učitelé vycházejí při plánování učiva z požadavků osnov. Tematické plány obsahují u nižších ročníků teoretické učivo v propojení s hudební praxí, ve vyšších ročnících (od třetího do pátého) především učivo z oblasti hudební teorie. Výuka mladších žáků (přípravné studium a první ročník) je realizována ve specializované učebně hudební výchovy v základní škole, žáci od druhého do pátého ročníku jsou vyučováni v učebně základní umělecké školy, která slouží také pro výuku výtvarného oboru. Při sledované výuce byla využita tabule s notovou osnovou a klavír.

Při výuce mladších žáků (přípravné studium a první ročník) vycházel učitel z požadavku osnov na její převážně múzický a činnostní ráz. Žáci pod jeho vedením spontánně prožívali zpěv spojený s rytmičností, hudebně-pohybovými činnostmi, praktickým opakováním hudební teorie. Učitel žáky průběžně motivoval, pozitivně hodnotil. Podporoval jejich aktivitu a soutěživost. Vedl je k fundované diskusi, k vyjádření vlastního názoru.

Při výuce žáků spojeného třetího až pátého ročníku převládal frontální způsob výuky. Těžištěm bylo teoretické procvičování učiva. Učitel žákům nové učivo věcně správně vysvětloval (látka o akordech tří a čtyřhlasých), teoreticky procvičoval. Jen ojediněle podpořil učivo hudebními ukázkami na klavír. Vnímání nového učiva tak bylo ochuzeno o nutnou sluchovou představu. Žáci poslouchali výklad učitele soustředěně, dokázali plnit zadané úkoly. Vhodně byla zařazena znalostní soutěž na opakování učiva, která přispěla k neformálnímu hodnocení žáků.

Ve sledované výuce obou skupin panovala přátelská atmosféra založená na vzájemné důvěře a respektování.

Vzdělávání a výchova žáků v hudební nauce měly u skupiny mladších žáků velmi dobrou, u skupiny starších žáků dobrou úroveň.

Hra na klavír, Doprovod, komorní hra

Výuka byla sledována v hodinách mladé učitelky u žáků I. a II. stupně základního studia. Učitelka promyšleně plánuje učivo, stanovuje reálné cíle v souladu s požadavky osnov. Při výběru hudebního materiálu přihlíží k individuálním schopnostem žáků. Vybavení a uspořádání učebny vyhovuje plánovaným i realizovaným cílům a činnostem. Při výuce byl využit dobře udržovaný klavír (křídlo) a metronom. Psychohygienické podmínky jsou citelně narušovány častými příchody a odchody žáků z vedlejší třídy (učebna je průchozí) a naprosto nedostatečnou zvukovou izolací mezi sousedící třídou dechového oddělení (viz kapitolu o materiálně-technických podmínkách pro výuku v ZUŠ).

Ve sledované výuce byly cíleně rozvíjeny individuální technické dovednosti a muzikální schopnosti žáků prostřednictvím dobře volené, žánrově rozmanité klavírní literatury. Od počátku hry na klavír byly u žáků vytvářeny a upevňovány správné nástrojové návyky. U starších žáků (zejména II. stupně základního studia) byl v souladu s učebními plány (č. 2a, č. 12) systematicky zařazován předmět doprovod, komorní hra.

Učitelka vhodně volenými metodami podněcovala melodickou i rytmickou představivost žáků, při doprovodu a komorní hře je vedla k citlivému poslechu a vnímání partu spoluhráčů. Dbala na stavbu melodické linie v souvislosti s její dynamikou, na hru z paměti. V některých případech nepřilíživá pedalizace nepodporovala odpovídající frázování, nevystihovala charakter hraných skladeb. Učitelka trpělivě opakovala a procvičovala látku se žáky v hodině, dbala, aby žáci vše pochopili. Vedla je ke slovnímu zdůvodnění určitého postupu při nácvičování problémových úseků hraných skladeb. Mladší žáci se nemohli při špatných akustických podmínkách výuky zcela soustředit, což nepříznivě působilo na celý sledovaný průběh výuky. Starší žáci pohotově uplatňovali hudební dovednosti při doprovodu a komorní hře (např. při nácvičování koncertu pro dva klarinety a klavír).

Žáci byli na vyučování velmi dobře připraveni. Učitelka je motivovala především věcně správným výkladem, vhodnými příklady vedoucími k citovému prožitku hraných skladeb. K motivaci nevyužila vzorového předehrávání. Žáky často chválila, oceňovala jejich dílčí pokroky. Ve sledované výuce sólové a komorní hry i doprovodu panovala přátelská atmosféra.

Vzdělávání a výchova žáků ve hře na klavír měly dobrou úroveň, v doprovodu a komorní hře velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Název školy uvedený ve zřizovací listině školy není v souladu s názvem školy uvedeným v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Zřizovací listina uvádí název: Základní škola J. E. Purkyně a Základní umělecká škola Libochovice, Rozhodnutí o zařazení do sítě škol uvádí název: Základní škola J. E. Purkyně a Základní umělecká škola Vrchlického 284, okres Litoměřice.

V mimoškolní činnosti patří významné místo iniciativě vyučující dějepisu, která získala několik desítek žáků školy pro obnovu židovského hřbitova v Libochovicích, jednoho z pěti nejstarších židovských hřbitovů v České republice. Zajímavou prací je každoroční vytváření almanachů tříd vystupujících žáků 9. ročníků.

Spolupráce ZUŠ a její prezentace na veřejnosti

ZUŠ v rámci právního subjektu spolupracuje se základní školou zejména v oblasti nepovinného předmětu „Sborový zpěv“. Učitelé ZUŠ vedou školní pěvecký sbor, připravují a upravují pro jeho potřeby i pro instrumentální doprovod žáků ZUŠ notový materiál. Žáci i učitelé ZUŠ se dále samostatně prezentují:

- třikrát ročně na slavnostním koncertě žáků školy
- na koncertech při různých společenských akcích města
- na koncertech v místním kostele
- na akcích pro důchodce v jejich zařízení
- na výchovných koncertech pro žáky základní školy
- na soutěžích žáků hudebního oboru, ve kterých obsazují v okresních kolech pravidelně přední místa.

Učitelé se také pravidelně účastní přehlídek a soutěží žáků, jako odborníci v oboru pracují v porotách okresních soutěžních kol. Ve škole probíhají časté neformální odborné diskuse a konzultace.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní školy J. E. Purkyně Libochovice na základě usnesení Městského zastupitelstva ze dne 15. 11. 1995
2. Rozhodnutí Školského úřadu Litoměřice o změně v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 3. 1999, č. j. 12/99
3. třídní výkazy všech tříd ZŠ
4. katalogové listy všech tříd ZŠ
5. třídní knihy školního roku 2003/2004

6. třídní knihy školního roku 2002/2003
7. rozvrh hodin
8. kniha úrazů
9. záznamy z průběhu pedagogických nebo uměleckých rad
10. namátkově vybrané žákovské knížky a notýsky v hospitovaných třídách
11. plán práce výchovného poradce
12. dokumentace integrovaných žáků
13. výroční zpráva o činnosti školy
14. namátkově vybrané žákovské práce v hospitovaných třídách
15. Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2003 Škol (MŠMT) V3-01
16. Personální dokumentace ve vztahu k dosaženému vzdělání pedagogů
17. záznamy z hospitací ředitele školy
18. tematické plány hospitovaných předmětů
19. inventární kniha kabinetu 1. stupně
20. záznamy z jednání metodického sdružení a předmětových komisí
21. Výkaz o základní umělecké škole Škol (MŠMT) V 24-01 podle stavu k 15. 10. 2003 ze dne 15. 10. 2003
22. Kmenové výkazy - individuálně vyučovaných žáků hudebního oboru, Výkazy žáků a vyučovacích hodin ve školním roce 2003/2004
23. třídní knihy pro individuální, skupinovou a kolektivní výuku v hudebním oboru platné pro školní rok 2003/2004, Katalogy o průběhu studia žáků hudebního oboru
24. rozvrhy hodin učitelů hudebního oboru platné pro školní rok 2003/2004
25. protokoly o přijímání žáků a komisionálních zkouškách ve školním roce 2002/2003
26. plán hospitací – školní rok 2003/2004, Hospitační záznamy zástupce ředitele pro ZUŠ vykonané ve školním roce 2003/2004
27. Inspekční zpráva čj. 083 210/00-4017 z května 2000

ZÁVĚR

- *Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou velmi dobré vzhledem k vysoké kvalifikovanosti vyučujících (92,5 %) a jsou garantem kvalitního vzdělávání a výchovy žáků. Tato příznivá skutečnost je však v ZŠ snížena neefektivní organizací činnosti a provozu školy.*
- *Materiálně-technické podmínky základní školy jsou na dobré úrovni a umožňují plnit zvolený vzdělávací dokument. Plánování v oblasti materiálně-technické podpory výuky v ZUŠ je omezeno pronajatými prostorami historicky chráněného objektu, který je pro výuku v hudebním oboru ZUŠ nevyhovující po stránce prostorové a akustické. Při kontrolní činnosti bylo proto sledováno zejména uplatnění a využívání učebních pomůcek při výuce. Také do oblasti materiálně-technického zázemí se promítá dopad nevhodné organizace činnosti a provozu školy a osvojených kompetencí vedením školy. Konkrétně se jedná o stav svěřeného materiálně-technického zázemí ve vztahu k BOZP.*
- *Velmi dobré hodnocení kvality výuky je v matematice, fyzice a chemii a dobré hodnocení kvality výuky v českém jazyce, dějepise, výpočetní technice*

a v předmětech 1. stupně. Průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech hudebního oboru má celkově dobrou až velmi dobrou úroveň.

- *Až na nepříznivé změny v pojetí organizace činnosti a provozu školy se současný stav v porovnání s výsledky poslední inspekce nijak výrazně nezměnil.*

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Salač	Salač v.r.....
Členové týmu	Mgr. Vladimír Bečvář Marta Dolinská Ing. Josef Chvosta Marie Kučerová	Bečvář v.r..... Dolinská v.r..... Chvosta v.r. Kučerová v.r.

Eva Bechyňová, Marie Čapková, Helena Knapíková, Libuše Zmátlová

V Teplicích dne 28. května 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. června 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Josef Krob	Mgr. Krob v.r.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Mgr. Petr Salač, Dlouhá 2940, 415 01 Teplice. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	25. 6. 04	F5-1191/04-2550
Zřizovatel	-,-	F5-1190/04-2550

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.